

Moderaternas förslag till kulturplan för Skellefteå kommun 2020 – 2023

Innehåll:

Inledning	2
Konstnärlig frihet, styrning och offentligt finansierad kultur	3
Fokus på barn och unga	3
Hälsofrämjande kultur	4
Privata aktörer, kulturturism och civilsamhälle	5
Kreativa näringar	5
Motverka extremism och bättre uppföljning av kulturverksamhet	6
Kulturarv och kulturell samhällsplanering	7
Nationella minoriteter	7
Kulturella mötesplatser och närbibliotek	8

Inledning

Kultur är viktigt för en stad och en kommuns attraktivitet. Varje dag året runt producerar kulturinstitutioner, organisationer, föreningar och individer mängder av kulturupplevelser för Skellefteås invånare och besökare.

Skellefteå kommun ska bidra till att olika människors behov av kulturella värden kan tillfredsställas.

I Skellefteå finns viktiga kulturinstitutioner som kommunen helt eller till delar finansierar, till exempel Kulturhuset SARA, Västerbottensteatern och Skellefteå Museum. Vi värnar dessa institutioner och ser dem som strategiskt viktiga för kommunen, liksom våra bibliotek.

Vårt kulturarv ska vårdas och Skellefteå museum liksom hela Nordanåområdet är en viktig länk mellan vår tids samhälle och tidigare och kommande generationer.

Skellefteå ska fortsätta att ha ett brett kulturliv och genom kulturhuset SARA skapas förutsättningar för ett utvecklat kulturutbud. Samtidigt måste vi ständigt prioritera mellan kommunens olika verksamheter. Jämfört med andra kommuner i Sverige satsar Skellefteå kommun idag mycket på kulturen. Skellefteå kommun ligger över rikssnittet när det gäller satsningar på kulturen räknat i kronor per invånare.

I Skellefteå kommer inte det offentliga åtagandet för kulturen att växa, snarare ska den minska i omfattning. Däremot ska Skellefteå kommun skapa så bra förutsättningar som möjligt för att kulturen ska utvecklas i vår kommun - oavsett om den är offentligt finansierad eller inte.

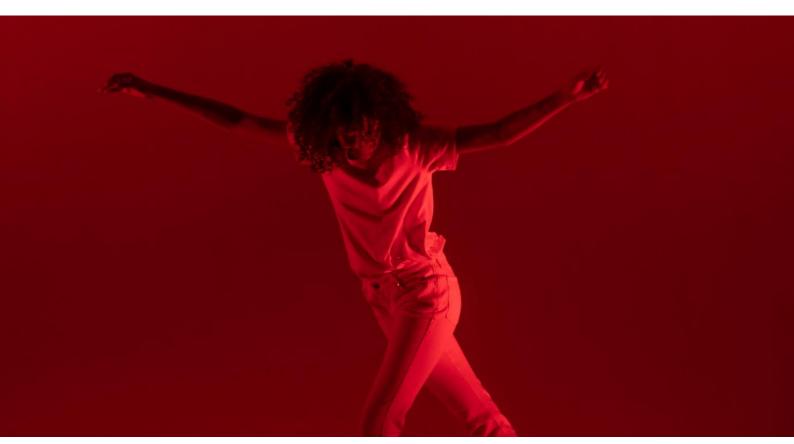

Foto: Jurien Huggins, Unsplash

Konstnärlig frihet, styrning och offentligt finansierad kultur

Den ständiga utvidaningen av det offentliga åtagandet inom kultursektorn maktförskjutningar skapar från civilsamhället till myndigheter. I dess spår politisering likriktning, kommer och byråkratisering av kulturen. Det är en olycklig utvecklig.

Politiken ska styra kulturverksamheten och hur offentliga medel till kultur får användas genom mål och ramar. Kulturpolitiken ska dock inte detaljstyra och vara involverad i direkt konstnärliga eller innehållsmässiga uttryck – därmed värnas också den konstnärliga friheten.

Det är skattebetalarna som i grunden politikens uppdragsgivare och finansiärer. Genom att kulturnämnden antar övergripande målsättningar och riktlinjer, så säkerställs att krav ställs på den offentligt finansierade kulturen. Skattemedel kan och ska aldrig vara kravlösa. Det kan däremot den kultur som inte finansieras av skattemedel, och vi vill uppmuntra att fler fria aktörer etableras i ett växande Skellefteå.

Till syvende och sist är kulturnämnden och dess ledamöter ansvarig för de beslut och den verksamhet som bedrivs och samma demokratiska regler ska gälla kulturnämnden som alla andra nämnder i kommun.

Foto: Siniz Kim, Unsplash

Fokus på barn och unga

Människors kulturvanor grundläggs vanligtvis i tidig ålder. Därför är det viktigt att alla barn och unga i kommunen ges möjligheter till skapande och upplevelsebaserade kulturaktiviteter. Barn möter kultur i många olika sammanhang. Kulturen finns under skoldagen eller på fritiden, på den kommunala kulturskolan eller i olika frivilliga fritidsverksamheter.

I Sverige är barnkonventionen lag. Enligt 31 stipuleras paragraf konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionsstaterna ska även respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.

Förutom barnkonventionen, den nationella ungdomspolitiken, den lokala och nationella kulturpolitiken, berör även läroplanerna barns och ungas rätt till kultur. Skolan är den enda sociala och kulturella samlingsplats som når alla barn och unga oberoende av var de bor eller vilken bakgrund de har.

Skolan har ansvar för att ge alla elever förutsättningar, att utveckla sin förmåga till eget kreativt skapande och ett ökat intresse att ta del av samhällets kulturutbud. Skollagen slår fast att alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek. Där det är möjligt bör skolbibliotek och närbibliotekens verksamheter samordnas.

Skellefteå kommun har en lång tradition av musikundervisning. Det är en styrka som kommunen ska bygga vidare på inom ramen för kulturskolan. Skellefteå ska ha en bred och tillgänglig kulturskola där barn och unga ges möjlighet att lära, utöva och uppleva olika kulturuttryck.

INSATSER

Det här ska Skellefteå kommun särskilt arbeta med 2020–2023:

- Verka för att alla barn och ungdomar ska ges förutsättningar att under läsår och skollov möta många olika kulturella upplevelser och konstnärliga verksamheter samt utveckla eget skapande och lärande.
- Stärka och utveckla samverkan, med tydliga mål, mellan kulturverksamheterna och för-, grund-, och gymnasieskolan samt de olika kulturutövarna inom det fria och institutionella kulturlivet i kommunen.
- Utveckla och samordna de kulturpedagogiska resurserna för att stärka för-, grund-, och gymnasieskolans pedagoger med en bred och varierad kompetensutveckling inom det kulturella fältet.
- Ge barn och unga möjlighet att aktivt delta och påverka kultur som riktar sig till den egna målgruppen.
- Aktivt söka nå nya målgrupper.
- Särskilt stödja unga kulturarrangörer.

Hälsofrämjande kultur

Alla människor har behov av olika intryck och möjligheter att uttrycka sig. Kulturell stimulans har visat sig främja hälsan - såväl den mentala som den fysiologiska. Sambanden mellan välbefinnande, fysisk och psykisk hälsa och olika kulturupplevelser blir allt mer uppenbara och visar att kultur och folkhälsa hör ihop.

I Skellefteå kommer gruppen äldre öka markant det närmaste decenniet och hälsan samt ökad livskvalitet kommer bli allt viktigare både för den enskilde och för samhället i stort.

Tillgänglighet, närhet och bra mötesplatser är ledord för all kultur. Detta har tillsammans med uppsökande verksamhet, stor betydelse för att nå äldre med olika hälsoläge och sociala kontaktnät. Samverkan mellan olika aktörer är av vikt för att nå så många som möjligt i målgruppen.

INSATSER

- Stärka och utveckla samverkan mellan hälsovården, äldreomsorgen, föreningslivet och olika kulturaktörer i kommunen som möter äldre och människor med funktionsnedsättningar.
- Främja synligheten för olika funktionsvariationer på kulturens scener och rum.

Privata aktörer, kulturturism och civilsamhälle

Kultur genererar tillväxt och skapar ett levande samhälle som attraherar invånare, turister och kreativa företag.

Skellefteå kommun bör uppmuntra och tillåta att fler privata aktörer får möjlighet att verka inom kulturen. Till exempel genom upphandlingar, valfrihetssystem eller att på andra sätt få privata aktörer att verka inom kommunens kulturella verksamheter.

Skellefteå har genom åren haft en rad framgångsrika festivaler och privat drivna kulturella evenemang. Dessa har varit viktiga reseanledningar för turism. Kommunen ska fortsätta att verka som möjliggörare för denna typ av kulturturism.

Invånarnas engagemang i civilsamhället är en stor tillgång för Skellefteå. Civilsamhället och föreningslivet spelar en stor roll när det handlar om arbetet för att bryta utanförskap, förbättra integrationen och bidra till ett sammanhållet samhälle. Det är viktigt för demokratin och skapar ett sammanhang för många. Det är angeläget att ta vara på ideella krafter, som med sina insatser ger stor nytta för kommunens invånare i alla åldrar.

INSATSER

Det här ska Skellefteå kommun särskilt arbeta med 2020–2023:

- Utreda och uppmuntra alternativa driftsformer inom kulturnämndens verksamhet genom upphandlingar, valfrihetssystem eller på andra sätt få privata aktörer att verka inom kommunens kulturella verksamheter.
- Bejakar, uppskattar och inte motarbetar privata aktörer som vill satsa på kulturella upplevelser i Skellefteå, som exempelvis musikfestivaler.

- Stärka civilsamhället genom att stödja invånarnas engagemang i kultur- och föreningsliv.
- Utveckla en kontinuerlig dialog med studieförbunden för samverkan kring Skellefteås kulturliv.

Kreativa näringar

Fler ska våga och vilja ta steget att bli entreprenörer inom kreativa näringar. Särskilt inom ekonomiskt bärkraftiga sektorer, men också inom sådana där den ekonomiska lönsamheten inte är den primära drivkraften. Ett bra företagsklimat är en central förutsättning för att fler ska ta steget att starta företag inom det man kallar kreativa näringar.

Skellefteå har gjort sig känd som ett globalt kluster av företag inom allt från digitala medier och design till spelutveckling, film och kommunikation. På Campus Skellefteå finns flera utbildningar inom spel, IT och kreativa näringar. Samverkan mellan universiteteten och kommunens kulturverksamheter kan förbättras.

INSATSFR

- Finnas goda förutsättningar för kulturella och kreativa näringar att växa. Både genom ett bättre företagsklimat och genom mötesplatser som stimulerar till kreativitet och värdefulla möten människor emellan.
- Främja samverkan mellan kultur och näringsliv med avseende på kulturella och kreativa näringar.
- Utveckla former för samverkan och genomföra aktiviteter tillsammans med universitetet, högskola och övrig utbildning.

Motverka extremism och bättre uppföljning av kulturverksamhet

Skellefteå kommun ska stärka sitt arbete mot extremism och inte riskera att betala ut bidrag eller ge uppdrag till föreningar och aktörer som inte står bakom demokratiska värderingarna. De föreningar, organisationer och aktörer som får kommunalt stöd/bidrag/uppdrag ska leva upp till principer som allas lika värden, jämställdhet mellan könen, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Skellefteå kommun värnar skattebetalarnas pengar. Vi vill inte att extremister eller andra odemokratiska föreningar och organisationer ska riskera att fa° pengar eller bidrag från skellefteborna.

Bejakandet grundläggande av demokratiska värderingar gäller också kulturlokaler som scener. repetitionslokaler och studios - som finansieras och eller hyrs ut av Skellefteå kommun. Kulturlokaler ska inte användas för att sprida eller producera uttryck som avstånd från eller motverkar tar demokratiska värderingar, uppmuntrar till våld eller till att rasera vårt samhälle.

Skellefteå kommun ska bli bättre på att följa upp och utvärdera sina kultursatsningar. Den kultur som finansieras av skattemedel ska leverera det som utlovas till de betalande medborgarna.

Ett ökat inslag av uppföljning är en fråga om ansvar och att höja kvaliteten. Genom att i högre grad följa upp och utvärdera blir det tydligt att kulturen och kulturarbetarna tas på allvar och att det inte finns någon grund för att betrakta kultur som något väsensskilt från det övriga samhället och de krav som där ställs på kvalitet och professionalitet.

INSATSER

- Endast dela ut medel till och tillhandahålla lokaler för föreningar, organisationer och aktörer som uppfyller krav om demokratiska värderingar och att det aktivt ska följas upp varje år.
- Göra fler stickprov bland aktörer som får ta del av kulturnämndens medel.
- Förbättra uppföljningen av kultursatsningar genom att stärka rutinerna för uppföljning och utvärderingar av kommunens

Kulturarv och kulturell samhällsplanering

Runt om i kommunen finns historiskt viktiga platser och byggnader, allt från fornlämningar till kyrkstäder och industrihistoriska byggnader, som utgör delar av vårt kulturarv. I närregionen är berättandet ett kulturuttryck med lång tradition. Det är viktigt att vårda Skellefteå kulturarv och traditionella kulturuttryck.

I Skellefteå stad är Skellefteå Museum, Bonnstan liksom hela Nordanåområdet en viktig länk mellan vår tids samhälle och tidigare och kommande generationer. I takt med att staden växer ska Nordanåområdet värnas och utvecklas i harmoni med de kulturella värden som finns i området.

Olika kulturella uttryck ska vara en tydlig del i kommunens fysiska planering när det gäller gestaltning av landsbygder, stadsrum och parker.

Principen om att kommunen ska investera i konstnärlig utsmyckning vid olika byggnationer och investeringar är viktig. Kommunen äger dock en stor konstsamling som i första hand ska nyttjas vid konstnärlig utsmyckning. Omfattningen av nyinköpt konst kan därmed sänkas.

Det är viktigt att kommunen och Kulturnämnden är en tydlig uppdragsgivare och kravställare vid uppförande av konstverk på allmän plats. Kommunen ska alltid ha sista ordet och besluta om motiv vid uppförande av offentliga konstverk på allmän plats.

INSATSER

Det här ska Skellefteå kommun särskilt arbeta med 2020–2023:

- Utveckla Nordanå kulturområde som en plats för kultur.
- Värna kulturarvet och kulturmiljöplatser runt om i hela kommunen.
- Lyfta fram Skellefteås "berättande" i kommunens fortsatta identitetsarbete.
- Lokala kulturarv och kulturinstitutioner ska används som en tillgång i utvecklingssammanhang och för besöksnäringen.
- Förstärka olika platsers identitet genom kulturell aktivitet och det offentliga rummets estetiska utformning.
- Genomföra en inventering av kommunens konstsamling.
- Prioritera omhängning/omplacering av kommunal konst framför nyinköp vid investeringar och nybyggnation av kommunala lokaler.
- Stärka kommunens roll som kravställare vid uppförande av konstverk på allmän plats.

Nationella minoriteter

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk reglerar kommunens arbete med och för de nationella minoriteterna: judar, romer. samer. sverigefinnar och tornedalingar minoritetsspråken jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Samerna har också status som ett urfolk. Skellefteå kommun ett med har program, målsättningar, för detta arbete.

Skellefteå kommun ingår, sedan 2018, i förvaltningsområdet för finska. Därför har kommunen tagit fram en särskild handlingsplan med insatser för att stärka det finska språket och sverigefinsk kultur.

Skellefteå kommuns mål och riktlinjer för arbete med nationella minoriteter och minoritetsspråk ska tillsammans med minoritetslag, bland annat skollag, socialtjänstlag, övriga erforderliga lagar och lokala planer stöd qe och verksamheternas förvaltningarnas arbete för att främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och sina språk i Skellefteå.

INSATSER

Det här ska Skellefteå kommun särskilt arbeta med 2020–2023:

 Möjliggöra för nationella minoriteter och urfolk att utveckla och bevara sina respektive språk och kulturer.

Kulturella mötesplatser och närbibliotek

Alla i Skellefteå kommun ska ha tillgång till kultur. Möiliaheten att ta del kulturupplevelser och att själv kunna skapa egen kultur, bidrar till positiva effekter för samhällsutvecklingen. Här spelar allt från SARA kulturhus till våra närbibliotek en och viktig roll som mötesplatser möjliggörare.

Utvecklingen av kulturens infrastruktur är en viktig förutsättning för en positiv utveckling av allas möjlighet att ta del av kulturlivet. Samordning och utvecklat användande av digitala plattformar är centralt för att skapa ett effektivt nyttjande av resurserna.

Runt om i kommunen är olika samlingslokaler och bygdegårdar viktiga platser för kultur. Många av dessa samlingspunkter stödjs av kommunala bidrag. Det kommunala bidragsystem som stödjer dessa kulturella mötesplatser ska främja aktivitet framför stora lokalytor.

Kommunens närbibliotek är viktiga kulturella mötesplatser i kommundelarna. Skellefteås biblioteksverksamhet styrs, utöver kulturplanen, av en särskild biblioteksplan.

Närbibliotekens fokus ska vara läsning och bildning. Biblioteken ska vara en självklar plats för besökaren som vill ta till sig information och kunskap. Biblioteken ska vara en trygg plats och präglas av lugn och ro.

Biblioteksverksamheten ska utveckla och värna sin kärnverksamhet och tydliggöra sin roll som läsfrämjare. Biblioteken sekundära tjänster, som utlånare av allt från sällskapspel till Tv-spel, ska reduceras eftersom detta konkurrerar med etablerade företag.

INSATSER

- Främja tillgängligheten till kulturverksamhet för kommunens invånare oavsett bostadsort.
- Sara Kulturhus är en resurs för hela Skellefteås kulturliv.
- Främja användningen av digitala plattformar och digital teknik inom kommunens egen verksamhet.
- Utveckla och värna bibliotekens kärnverksamhet och tydliggöra bibliotekets roll som läsfrämjare.
- Säkerställa att biblioteken är en trygg plats.

Foto: Susan Yin, Unsplash